

80 let od konce druhé světové války - Charita stála nablízku potřebným tehdy jako dnes

6.5.2025 - | Charita ČR

Po mnichovské dohodě v roce 1938 musely desetitisíce obyvatel českého pohraničí narychlo opustit své domovy. Charita okamžitě zareagovala a zorganizovala pomoc uprchlíkům, kteří ze dne na den přišli o střechu nad hlavou. Ve vnitrozemí zajistila jejich přijetí, přístřeší a základní materiální podporu. Šlo o první široce vnímanou charitní akci, která ukázala, že Charita umí jednat rychle a s hlubokým porozuměním pro lidské utrpení.

Okupace Československa znamenala pro civilisty nedostatek potravin, léků i základní zdravotní péče. Charita i v těchto těžkých letech dokázala udržet síť svých zařízení – opatroven a útulků pro děti, sirotčinců, ozdravoven a zotavoven, chorobinců a starobinců, ústavů pro lidi s postižením a stanic pro ošetřování chudých nemocných – kterých bylo v Protektorátu Čechy a Morava na 330 a kromě nich ještě další charitativní spolky, kláštery a farnosti.

Charitní pracovníci a pracovnice také tajně podporovali rodiny, jejichž příslušníci odjeli bojovat do zahraničí nebo byli uvězněni v koncentračních táborech. Rozdávali přidělové lístky, schraňovali léky a dobrovolní lékaři ošetřovali raněné po leteckých náletech.

– historik **Jaroslav Šebek**

Když začaly v květnu 1945 proudit z koncentračních táborů zástupy vyčerpaných navrátilců, Charita stála v první linii pomoci. Během prvních šesti měsíců míru evidovala přes 120 000 navrátilců. Charita zřizovala vývařovny, poskytovala ubytování, základní zdravotní prohlídky a teplé jídlo. Například na nádraží v Holešovicích-Bubnech fungovala ošetrovatelská služba, která během Pražského povstání pečovala o raněné bojovníky a poskytovala stravu vojákům a železničnímu personálu. Charita rovněž pomáhala zvládnout epidemii skvrnitého tyfu, která vypukla po osvobození mezi vězňými v Terezíně.

— charitní heslo z roku 1945

Charita rychle pochopila, že nestačí jen uhasit nejpálčivější potřeby; je třeba budovat most k důstojnému životu:

Charita zřizovala rekonvalescenční domovy v bývalých kláštorech a organizovala resocializační programy a kurzy gramotnosti pro traumatizované osoby. Poskytovala také psychologickou a duchovní podporu.

Po převzetí moci komunisty v roce 1948 byla činnost Charity výrazně omezena. Stát cíleně vytlačil katolickou charitu z oblasti sociálního a zdravotnického působení. Celá charitní síť byla zrušena a nahrazena jedinou organizací, Českou katolickou charitou, která byla podřízena státnímu dozoru a její činnost byla zredukována na vydávání povoleného náboženského tisku, výrobu devocionálií a péči o staré řeholníky, řeholnice a kněze.

Přestože po roce 1948 byla činnost Charity omezena, duch solidarity přežil v dobrovolnických sítích. Tato skrytá kontinuita umožnila, aby Charita po roce 1989 rychle navázala na své kořeny.

Charita Česká republika dnes provozuje stovky středisek napříč republikou a každoročně pomáhá více než 180 000 lidem. Kromě sociální a zdravotní péče se zapojuje i do pomoci ve světě – podporuje

rozvojové projekty, zajišťuje humanitární pomoc v krizových oblastech a spolupracuje se sítí Caritas na mezinárodní úrovni.

Stejně jako tehdy stojí i dnes Charita na odvaze a soucitu – ale i na podpoře dárců a dobrovolníků.

Zapojte se a pomozte i vy - aby naše společná pomoc mohla pokračovat.

Pomozte nám pomáhat

<https://www.charita.cz/kdo-jsme/historie/vyroci-konce-druhe-svetove-valky>